

Lördag
20
Söndag
21

Klart på en helg

SVÅRIGHETSGRAD:

”Det går att bli klar med arbetet på en helg, men det krävs att du planerar jobbet noga. Allt material ska ha köpts i förväg och du behöver en medhjälpare.”

INNAN DU BÖRJAR

Material

- 75 mm multiplattor, 40 x 60 cm
- Lättbetonglim
- Bänkskivor, 40 mm stavlimmad ek
- 12 mm mdf-skivor
- 22 x 44 mm hyvlat trä
- Skruvar: 4 x 30, 5 x 70 och 6 x 120 mm
- Betongskruv: 7,5 x 72 och 7,5 x 132 mm
- Dyckert, 55 x 2,2 mm
- Sikaflex 11 FC fogmassa/lim
- Gipsputsbruk och gipsspackelmassa
- Bärggrund och akrylatfärg, glans 25
- Vitpigmenterad olja
- Vask, kran och sanitetskit

Prisbild

Cirka 5 000-7 000 kr

Specialverktyg

- Limslev, 75 mm
- Ev. lättbetongsåg, gummihammare och avståndsbrickor
- Långt 6 mm stenborr

Lördag 09:00

Multiplattor med standardmått

Det går snabbt att bygga med multiplattor eftersom de är lika stora. Standardmåttet är 40 x 60 cm och här har vi valt 75 mm tjocka plattor. De finns även i 50 mm och 100 mm tjocklek.

Gör en skiss över konstruktionen

Här kan du se vår inredning, och den kan du använda som inspiration när du skissar på hur det ska se ut i ditt grovkök eller tvättstuga. Numren på ritningen anger i vilken ordning multiplattorna monteras. Öppningen för tvättmaskinen är 61 cm bred och 86 cm hög (1 cm större än maskinens yttre mått). Upp till har konstruktionen halvt djup för vindsluckans skull. Bakstycket sätts upp endast om du vill dölja rör eller kablar.

Med multiplattor kan du lätt skapa en fin inredning som utnyttjar utrymmet i grovköket optimalt.

Många av oss nickar igenkännande till ett rörigt och något opraktiskt grovkök, där inredningen inte är optimal. Om du har ett sådant grovkök eller tvättstuga, så kan du lätt göra något åt det.

Se här hur vi på en helg har byggt upp ett smart och praktiskt hyllsystem av multiplattor. Du kan använda vår lösning som inspiration när du planerar hur det ska se ut hos dig. Multiplattor är relativt billiga och det går snabbt att bygga med dem. De är starka när de staplas, men när de ligger vågrätt kan de brytas eller spricka. Därför använder vi här bänkskivor av stavlimmat

trä, som är både starka och dekorativa och som finns i en mängd träslag.

Multiplattor brukar fästas i väggen med specialbeslag, men här använder vi betongskruvar eftersom det går mycket snabbare. De kan användas i alla möjliga material och sitter inte i vägen när nästa platta monteras.

Det går snabbare att montera multiplattorna om du först fäster lodräta styrlistor på väggen där du vill att de nya väggarna ska stå. På så sätt får du skarvar som är så täta att arbetet med spackling och slipning minimeras. Metoden gör också att även ovana multiplattbyggare lyckas.

[före]

Även om skåpen var moderna så var inredningen i grovköket opraktisk.

[efter]

Det nya grovköket är inte bara snyggt och funktionellt. Här har man också tänkt på ergonomin eftersom både tvättmaskin och vask har placerats på bekväm höjd.

Ordning i grovköket

med rymligt hyllsystem av lättbetong

Klart på en helg

Lördag 09:30

Med avståndsbrickor får du rätt höjd

Oavsett vilken sockel du ska bygga, är det viktigt att den utförs korrekt och att den blir vågrät. Till detta är avståndsbrickor av plast i olika tjocklekar perfekta.

Lördag 10:00

”Det lönar sig att vara noggrann när du mäter för de första multiplattorna och lägger ut dem. För börjar du rätt, blir det mycket lättare att placera resten av plattorna korrekt.”

Lördag 10:30

Betongskravar kan användas i flera material

Det finns flera sätt att fästa multiplattor. Ofta använder man beslag för att fästa dem mot en vägg, men här har vi valt betongskravar, som har mycket litet och försänkt huvud. Även om de kallas betongskravar, kan de användas i flera material, och de kan fästas utan att vara i vägen för nästa multiplatta.

Lördag

Underlaget

Innan du kan börja arbetet med att bygga nya mellanväggar av multiplattor och lägga skivor på plats, måste du ha fria ytor. Det innebär i vårt fall att de gamla skåpen skulle brytas bort med hammare och kofot, vattnet till tvättmaskin och vask skulle stängas av och golvet skulle tvättas. Eftersom det är i ett grovkök krävs en avkalkning för att få bort rester av kalk och en avfettning för att få bort rester av tvättmedel.

Först därefter är det dags att skapa ett ordentligt underlag. Här börjar vi med en sockel av liggande plattor på golvet. Det är lättare än att ställa de första plattorna på golvet, för då måste den nedre skivan kapas en bit framtill.

1 Läg den första multiplattan på golvet. Markera för mellanväggens placering på väggen. Palla sedan upp plattan med avståndsbrickor tills den ligger vågrätt åt alla håll.

Mellanväggarna

När du reser en vägg av multiplattor, är det viktigt att du får plattorna att stå rakt ovanför varandra, så att de är både lodräta och vågräta. Om du som här ska resa flera väggar, sparar du tid om du först fäster ett par styrlister, som plattorna kan stötta emot. Då behöver du inte kolla så mycket med vattenpasset. En annan fördel är att skarvarna blir täta så att spackling och slipning minimeras.

Du sparar också tid om du fäster plattorna med betongskravar i väggen i stället för att använda beslag. Beslagen kräver nämligen att du gör urtag i nästa platta för att kunna sätta den på plats.

1 Markera för placering av styrlister som plattorna ska sättas mot.

Lägg ett vattenpass eller en lång rak bräda mot väggen (som kan vara ojämn) medan du markerar på sockeln var mellanväggarna ska stå. Använd gärna en stor vinkel.

Knacka ner plattan tills kanten är vågrätt. Använd gummihammare eller hammare och kloss.

4 Ställ multiplattan mot styrlisten.

Vattna ovankanten på den understa plattan innan du ställer nästa platta på plats. Limmet kan läggas på den första plattan eller under den andra. Tryck ner plattan och kolla med vattenpass att den hamnar vågrätt.

Dra i betongskraven så långt att huvudet försänks några millimeter.

5 Fäst plattan mot väggen och fixera den mot styrlisten med en skruvtving

när den är vågrät. Skydda ev. med en bit masonit. Borra hål snett ner genom kanten och in i väggen med 6 mm stenborr. Dra sedan fast en 7,5 x 132 mm betongskruv.

2 Ta bort plattan från golvet när du har markerat placeringen av den med maskeringstejp eller tusch. Klicka sedan ut lite lättbetonglim på golvet.

3 Lägg tillbaka den första plattan och pressa ner den mot golvet medan du kollar att den hamnar vågrätt. Gör nu likadant med resten av plattorna. Stryk också lim på kanterna av plattorna.

Här fixeras en platta med en 6 x 120 mm skruv mot en lättbetongvägg.

4 Res den första väggen av multiplattor mot kortväggen. Dra ett lodrätt streck på väggen som markerar framkant. Fördela några limklickar på väggen och tryck fast plattorna. Kolla att de sitter rakt och lodrätt.

2 Skruva fast styrlisterna när du har markerat för mellanväggarna på väggen. Listerna (22 x 44 mm hyvlat trä) skruvas fast längs strecken. Därefter kan du vara säker på att multiplattorna hamnar där de ska och att de står rakt.

De kanter som ska limmas ska fuktas med borste. Det är för att limmet ska fästa ordentligt. Limmet ska blandas med vatten.

3 Stryk lim på plattorna. Lägg först på klickar med mursleven och fördela med limsleven, som ska vinklas cirka 45 grader när den dras längs kanten. Limmet ska nu fördelas i jämna strängar.

6 Spika fast plattorna i varandra i framkant. Spänn fast ett par lister runt framkanten med tving och slå sedan i en 55 x 2,2 mm dyckert, som ska gå snett ner genom den övre och in i den undre.

7 Ta bort överflödigt lim, och gör det så snart som möjligt efter monteringen. Då går det lätt att dra av limmet med spackel, men om limmet hinna härda blir det stenhårt, och i så fall ska du slipa bort limresterna.

Såga i multiplattor

Du kan välja bland flera olika verktyg om du vill bearbeta multiplattor. Till sågning är en särskild lättbetongsåg bra, men det går även med fogsavs. Fast tänderna slits snabbt och efteråt duger inte sågen till trä.

Med en särskild lättbetongsåg med grova och härdade tänder är det lätt att såga i multiplattor.

Det går också bra att använda cirkelsåg, om du har försett den med diamantbelagd klinga. Sågen ska ha ett sågdjup på minst 75 mm.

Klart på en helg

Lördag 11:30

Runda av de skarpa kanterna på bänkskivan

Det går snabbt att fasa av kanterna på bänkskivorna om du har en handöverfräs med frässkaft för avrundning. Det går också bra att hyvla eller slipa kanten. Gör det innan skivan monteras.

Lördag 13:00

”När man bygger en hel vägg av multiplattor, kan den se rätt bastant ut. Men genom att lägga stavlimmade bänkskivor mellan multiplattorna bryts det massiva intrycket.”

Lördag 15:00

Traditionella beslag för lättbetong

Lättbetong brukar fästas med specialbeslag i bakväggen. Beslagen, som är vinklade, är effektiva, men de kräver att du sågar eller stämmer ut för dem i den lättbetongskiva som ska monteras ovanpå beslaget.

Träskivorna

När de tre väggarna har nått en viss höjd, och är lika höga, ska vi lägga på en stavlimmad bänkskiva.

Bänkskivan får inte fästas med lättbetonglim för då finns det risk att någon av multiplattorna spricker när bänkskivan, som är av trä, arbetar i takt med att temperatur eller luftfuktighet ändras. Det är bättre att använda Sikaflex 11 FC eller liknande fogmassa eftersom den är seg och tillåter viss rörelse.

De fina stavlimmade skivorna bryter det massiva och bastanta intrycket av lättbetongväggen. Här är skivorna av ek, du kan välja vilket träslag du vill.

1 En sträng eller två av Sikaflex 11FC läggs ovanpå de tre mellanväggarna när du har kontrollerat att de är lika höga och vågräta. Innan fogmassan läggs på bör du dammsuga skivkanterna.

3 Lägg en sträng fogmassa på bänkskivan där du ska bygga vidare på mellanväggarna. Fäst en list med skruvtving som stöd för nästa multiplatta.

4 Bygg vidare på väggen ovanpå bänkskivan. Stryk lättbetonglim på bakre kanten av nästa platta. Ställ den på bänkskivan, rätta till den och fäst den med en betongskruv snett uppifrån. Spika fast plattan med en dyckert i bänkskivan.

6 Mellanväggen till vänster styrs också av en list på väggen. Den översta multiplattan fästs med en betongskruv, som dras in i förborrat hål genom skivan till taket.

7 Fäst de sista multiplattorna på mellanväggarna. Här måste vi göra dem någon mindre eftersom vi ska ta hänsyn till en vindslucka. Plattorna fästs med lim mot bakväggen och Sikaflex mot bänkskivan tillsammans med dyckert.

2 Läggbänkskivan på plats. Innan ska du ha kollat måtten noga så att den passar. Skivan bör vara slipad och kanterna avrundade. Det är också smart att ha borrarat hål för skruvarna. Här väljer vi 6 x 120 mm skruvar som försänks i skivan.

5 De tre väggarna byggs vidare och avslutas upp till med en bänkskiva, och den fästs på samma sätt som föregående skiva. Den kan ev. fixeras även i bakväggen med ett vinkeljärn.

8 Springan mellan taket och multiplattorna fylls med gipsputsbruk eller gipsspäckel, som ska ha rätt tjock konsistens. Spackla så plant som möjligt för det blir svårt att slipa snyggt mot taket. Låt torka över natten.

Så här sågar du de stavlimmade träskivorna

När du ska kapa träskivorna har du stor nytta av en kraftig cirkelsåg och en sågskena. Då går det snabbt och skivan kapas exakt. Har du ingen sågskena till din cirkelsåg, spänner du fast en bräda som stöd för sågen.

När du sågar ska ditt arbetsstycke ligga stadigt, och delarna får inte ramla ner på golvet efteråt för då är det risk att träet fläks.

Du kan ev. beställa de stavlimmade bänkskivorna färdig-sågade på ditt byggvaruhus. Men då får du betala för jobbet.

Mellanväggarna av multiplattor ska här anpassas efter ramen runt en vindslucka. Därför har hyllan också bara halvt djup under luckan.

Styrlisterna kan du ta bort lördag kväll eller söndag morgon. De ska i alla fall vara borta när du spacklar.

Lördag 20
Söndag 21

Klart på en helg

Söndag 09:00

”Även om du har kommit långt, så återstår det en del. Du ska spackla, måla och montera vask, kran och hyllplan. Därför måste du utnyttja timmarna effektivt för att slippa spiltid.”

Söndag 11:00

Mät riktigt noga innan du sågar hål för vasken

Det verkar kanske överdrivet att säga det, men du måste vara noggrann när du mäter upp för vaskens placering. Ett bra sätt är att vända lådan uppochner och rita ett fint streck längs omkretsen. Därefter drar du ett nytt streck 1 cm innanför det första. Då blir hålet inte för stort och vasken får något att vila på. Lägg vasken i en sträng sanitetskitt när hålet har sågats. Läs mera om montering av diskådor på www.gds.se

Söndag 17:30

Snart kväll och endast finishen återstår

Allt konstruktionsarbete är klart och det enda som återstår är finishen. Du ska slipa och ev. oljebehandla bänkskiva och hyllplan. Du ska också montera vasken, kranen, halogenlampor och rullgardiner.

Söndag

De sista jobben

Vi börjar med att spackla väggarna av multiplattor, och det görs med gips-spackelmassa. Lägg märke till att plattorna suger åt sig vatten ur spacklet fortare än du tror, och att du därför måste vara snabb med spacklingen. Känner du dig osäker kan du med fördel prima alla plattor först. Då torkar inte spackelmassan lika snabbt.

För att dölja några rör sätter vi också ett bakstycke av mdf-skiva bakom vasken, och vi ska sätta vasken på plats. Det gör vi efter att ha grundat multiplattorna, och på så sätt utnyttjar vi torktiden förnuftigt.

3 Rulla alla ytor med bärgrund eller stryk en gång med primer. Måla också bakväggen av 12 mm mdf-skiva, som ska sitta ovanför vasken. Måla när du har borrat och försänkt hål i den för montering.

6 Måla nu alla multiplattor, också bakstycket. Vi har här valt en färg med glans 25. Den är halvblank och mycket lätt att tvätta av med fuktig trasa.

1 Slipa alla ytor och kanter släta på multiplattorna. Det går rätt snabbt om du har en slipkloss. Vi använder slip-papper med korn 40. Om kanterna fasas lite grann tål de stötat bättre.

4 Såga hål för vasken. Borra ett par 8 mm hål innanför strecket, så att du kan sticka ner sticksågsbladet, och såga hål medan bärgrunden torkar.

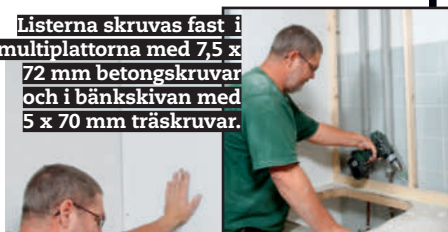

7 Använd betongskruvar som hyllbärare. Bestäm dig för var de olika hyllplanen ska sitta och borra sedan två 6 mm hål på varje sida för 7,5 x 72 mm betongskruvar. Låt den sticka ut 15 mm.

2 Alla ytor och kanter spacklas med gipsspackelmassa. Det är klokt att lägga papper på golvet och på bänk-skivorna. Efter en timme har spacklet härdat och då slipas med korn 100.

Listerna skruvas fast i multiplattorna med 7,5 x 72 mm betongskruvar och i bänkskivan med 5 x 70 mm träskruvar.

5 Montera bakstycket ovanför vasken. Styrlister av 22 x 44 mm hyvlat trä kan nu återanvändas som stöd-lister bakom mdf-skivan. Fäst skivan på listerna med 4 x 30 mm skruvar. Vi håller ett par mm luft från skivan mot sidor och tak.

8 Lägg hyllplanen på plats. Vi tycker att det ser snyggt ut när träskivorna av ek bryter den stora vitmålade konstruktionen av multiplattor. Du kan ev. välja ett annat, gärna mörkare, träslag.

Det färdiga grovköket är både snyggt och funktionellt. Men det viktigaste av allt är att hela inredningen har anpassats efter din familjs behov.

” Du sparar mycket tid om du fäster styrlister på väggen och monterar plattorna med betong-skruvar. Men det är också nödvändigt, om du ska bygga om grovköket på en helg.

